

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása

Hiv. szám: -

Ügyintéző:

Tel.:

E-mail:

HATÁROZAT

A képviselővel eljáró **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a panasznak a bilincs jogszerűtlen alkalmazása, az előállítás időtartamának aránytalan hosszúsága és a vagyonzbiztonsági intézkedés elmulasztása tekintetében

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-elulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos (képviselő útján)
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos panaszt terjesztett elő a Rendőrkapitányság a vele szemben fogatosított – és kiskorú gyermekét is érintő – rendőri intézkedés miatt.

A Panaszos előadta, hogy gépkocsival vitte fiát úszóedzésre. Elindulás előtt a nagyobbik fiával beszélt mobiltelefonon, majd a készüléket letette a jármű üdítőtartójára azzal, hogy a vele lévő fia folytassa a beszélgetést, mert ő már vezet. Fia azonban úszófelszerelését ellenőrizte a táskájában, ezért nem vette át a telefont. Eközben a gépjárművel a * utca végére, a * utca kereszteződéséhez értek, ahol már jelzett, hogy jobbra fog kanyarodni. Észlelte, hogy vele lévő gyermeke nem folytatta a beszélgetést bátyjával, ezért felvette a telefont és közölte nagyobbik fiával, hogy vezet, majd később visszahívja. Ekkor a * utcában elhaladt egy rendőrautó. Kikanyarodás után a rendőrök intézkedés alá vonták.

Az iratok átadását követően alkoholszondát alkalmaztak vele szemben, majd közölték, hogy a mobiltelefon vezetés közbeni használata miatt vonták intézkedés alá. Ő közölte a rendőrökkel, hogy a fia hívta telefonon, azt intézte. A rendőrök 10.000.- Ft-os helyszíni bírságot szabtak ki vele szemben. Ő azt felelte, hogy azt nem hajlandó kifizetni, egyébként is siet, úszóedzésre viszi gyermekét. A rendőr válaszára a Panaszos nem emlékezett, csak arra, hogy azt emelt hangnemben tette. Ezután a rendőr kiszállította, kirúgta a lábát, amitől elesett és a kezeit hátrahúzva szorosan bilincset helyezett rá. Ő segítségért kiabált és megfelelő eljárást követelt. Megkérdezte, hogy mi alapján bilincseli meg őt a rendőr, hogy meri vele ezt megtenni. Többször hívta fiát is segítségül, aki kiszállt a gépkocsiból, hogy segítségére legyen, a rendőr azonban ököllel arcon ütötte. A rendőr betuszkolta őt a rendőrségi jármű hátsó ülésére, ahová gyermeke is be akart ülni, de fiának a kezeit a rendőr leszorította és odébb taszította. Ezután a rendőr beült mellé és a gépkocsi ajtaját gyorsan becsukta. Látva, hogy gyermeke feldúlt állapotban egyedül maradt, kiabált neki, hogy hívja fel a nővérét és küldjön neki tampont. Fiát lelkileg nagyon megviselte, hogy látta az édesanyját bilincsből elhurcolni. Véleménye szerint gyermeke „*testi épségének védelme súlyosan megsérült*” azáltal, hogy kiskorúként őt a rendőr intézkedés nélkül otthagya”.

Autója is rossz helyen, egy kapubejáróban parkolt, gátolva az onnan történő kihajtást. Fia oda csöngetett be, és az ott lakónak kellett az ő gépkocsijával arrébb állni, hogy a felesége ki tudjon hajtani. Ez a férfi addig gyermekével maradt, míg nővére oda nem érkezett. Fia a fizikai és lelki atrocitások miatt egész estig, míg ő haza nem érkezett, nem engedte el maga mellől nővérét és annak élettársát, többször rettegve kérdezte tőlük, hogy ugye nem viszik el őt is a rendőrök. Szintén többször kérdezte aggódva, hogy vértlen édesanyja mikor és milyen állapotban fog hazatérni. Gyermeke azóta is zaklatott, nem mer egyedül aludni, éjszakánként rémülten felriad.

A vele szemben eljáró rendőr azrendelőintézet parkolójában elengedte őt, de megfenyegette, hogy ezután „*jól*” kell viselkednie, mert ő holnap és még öt év múlva is rendőr lesz. Erre válaszul közölte, hogy éhségstrájkba kezd egy hétig és mindaddig, míg a vele és gyermekével szemben brutálisan és jogellenesen eljáró rendőr a rendőrség állományában dolgozik. A rendőr ezt meghallva – az autó már elindult – kihúzta a Panaszos lábát, amitől ő fekvő helyzetbe került, mint akit meg akarnak erőszakolni. A rendőr teljes súlyával és erejével a hasába és a méhébe térdelt, erős fájdalmat okozva, amitől ő folyamatosan kiabált. Kérte a rendőrt, hogy hagyja abba, amire még erőteljesebben nyomta őt. A Panaszos ismét kiabált, hogy a szorítás miatt erőteljesebben vérzik, kérte, hogy hagyja abba a túrhetetlen és

megalázó viselkedést. Úgy érezte, hogy hamarosan vértócsában fog ülni, ezért jobbnak látta, ha befejezi a kiabálást.

A rendőrségre érve a rendőr megkérdezte tőle, hogy nem terhes-e, mert tőle biztos nem, legfeljebb két pohár után. A rendőrségi épületben a portánál, a fal mellett állították meg, a kezén még mindig szoros volt a bilincs. Vele szemben ott állt a rendőr öt-hat kollégája, akik közül az egyik kigyúrt testű erőfitogtatásként közölte, hogy megy edzőterembe edzeni. Az előállítást foganatosító rendőr elkezdte a bilincset forgatni a kezén, iszonyú fájdalmat okozva, amivel kiprovokálta a jajveszékelését. A többi rendőr nevetve mondta, hallották, hogy már a rendőrségi gépkocsiban is kiabált. Különösen a jelenlévő rendőrnő élvezte a helyzetet. A vele szemben intézkedő rendőr megszorította a nyakát és felnyomta az állkapcsát, ami egyrészt megnehezítette a légzését, másrészt erős fájdalommal járt. Ezt követően elkezdte vonszolni maga előtt, miközben bal könyökét kicsavarta és folyamatosan forgatta a kezén a bilincset. Mivel már nem kapott levegőt, abbahagyta a kiabálást, és suttogva kért segítséget a rendőrnőtől, amit nem kapott meg. A fogda elé érve leültették őt és utána hozták a papucsát, amit elveszített a tettlegesség során, mialatt mintegy száz méteren keresztül vonszolták.

A rendőr közölte, hogy drogtesztnek vetik alá, hátha valamilyen jó kis „*” drogot találnak a szervezetében. Mindezt a Panaszos diszkriminatívnek érezte, mert az „*” szót gúnyosan ejtette ki a rendőr. A helyszíni intézkedés során is „*eldurrant az agya*” a rendőrnek akkor, amikor közölte, hogy „*” élő fiával beszélt telefonon, és azt követően került sor a durva és erőszakos rendőri fellépésre. A fogda előtt a rendőr elmondta neki, hogy hetente hatszor jár edzeni, hogy jó erőnlétben legyen, és végre tudja hajtani az ilyen erőszakos intézkedéseket. A bilincset úgy vette le róla, hogy annak éles részei megsértették a kezét, fájdalmat okozva ezzel. Ki kellett mennie a mosdóba, de annyira legyengült, hogy le kellett ülnie és 10 percig ahhoz sem érzett elég erőt, hogy felálljon.

Szerette volna felhívni a nővérét, hogy megtudja, mi van a fiával, de hirtelen nem jutott eszébe a telefonszám, ezért kérte a rendőröket, hogy saját telefonját felhívhassa, remélve, hogy fiánál van a készülék. Tudott beszélni a nővérével, aki megnyugtatta, hogy fia biztonságban van vele és élettársával. Két alkalommal megemlítette egy ott dolgozó rendőr nevét, de közölték, hogy pénteken csak * óráig dolgozott.

Elhelyezték a fogdában és tájékoztatták, hogy kb. egy óra múlva kiengedik. Ugyanezt mondták a Panaszos időközben megérkező nővérenek és fiának. Az előállítás okáról – akár szóban vagy írásban – sem ő, sem családtagjai nem kaptak tájékoztatást. A fogdában hideg volt, és csak egy ujjatlan felsőt, rövidnadrágot és papucsot viselt, ezért közölte, hogy fázik. A vele szemben eljáró rendőr „*röhögve*” azt felelte, hogy ez „egyéni szociális probléma”. A fogdában kb. három órát töltött, kimerülten és fagyoskodva. Azalatt egy rendőr közölte vele, hogy ügyével kapcsolatos adminisztrációt végez, de ő azt felelte, hogy csak az ügyvédje jelenlétében hajlandó kommunikálni. Ez után bement hozzá egy rendőrnő is, hogy beszélgessen vele, amit azonban elutasított. A rendőrnő megkérdezte, hogy megérte-e, hogy ott tartózkodik. Válaszul annyit mondott, hogy nem követett el jogsértést.

Rövid idő múlva visszaadták az értékeit, és szó nélkül elkezdtek kísérni egy rendőrautóhoz. Kérdésére, hogy hová viszik, azt felelték, hogy rendelőintézetbe látteleletet vetetni, mert erőszakot alkalmaztak vele szemben. A láttelelet felvétele után egy sötét parkolóban írátták vele alá az előállítás időtartamáról szóló igazolást. A vele szemben intézkedő rendőr ismét gúnyos megjegyzéseket tett férjére és annak doktori címére, ezért megkérte, hogy a férjét hagyja ki az egészből, semmi köze az ügghöz.

Ezt követően futott hazáig, mert fázott. Miután megnyugtatta gyermekét, nővére élettársával visszament a rendőrségre feljelentést tenni. Ott azonban közölték vele, hogy csak ügyelet van, leg hamarabb hétfőn teheti meg a feljelentést. Mikor elmondta, hogy gyermekét bántalmazták, az egyik rendőr megfenyegette, hogy rágalmozás miatt fel fogják jelenteni.

A Panaszos a panaszához orvosi látteleletet is csatolt, mely szerint még az intézkedés napján jelentkezett orvosi ellátásra. A láttelelet szerint panaszos csuklóin és jobb alkarján külsérelmi nyomok láthatók, alhasa és nyaka két oldala nyomásra érzékeny. Panaszos gyermeke az intézkedést követő napon jelentkezett orvosi ellátásra. Az ekkor készült láttelelet szintén csatolásra került. E szerint a gyermek szájnyalakárhátyája baloldalon sérült, nyomásra érzékeny.

A Panaszos panaszában az alábbi pontokba szedve adta meg a rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogásait, sérelmeit:

- 1.) kiskorú gyermekének bántalmazása,
- 2.) jogszerűtlen rendőri intézkedés,
 - jogalap hiánya,
 - bilincs alkalmazása,
 - előállítás okáról történő tájékoztatás elmaradása,
 - előállítás indokolatlanul hosszú időtartama,
 - az előállító helyiség nem megfelelő hőmérséklete,
 - előállítás időtartamáról szóló igazolás átadásának körülményei,
- 3.) sérelmére elkövetett fizikai bántalmazás, fenyegetés és női mivoltában, illetve becsületében okozott kár,
- 4.) diszkriminatív rendőri eljárás,
- 5.) gyűlölet bűncselekmény,
- 6.) kiskorú gyermekének magára hagyása, az élet- és vagyonbiztonság biztosításához szükséges intézkedések elmulasztása,
- 7.) egyéb bűncselekmények.

II.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri fellépés és intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerinti személyi szabadsághoz való jogát, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XX. cikkében írt egészséghez való jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, valamint az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát.

A Panasztestület – a Panaszos vonatkozásában – az eset kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A Panaszos által jogszerűtlennek ítélt rendőri intézkedésre – Panaszos által is elismert – közlekedési szabálysértés miatt került sor. Ez olyan körülmény, amely a közlekedésbiztonság, ezáltal a közbiztonság védelme érdekében intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Panaszossal szembeni rendőri intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A Panaszos igazoltatása – mivel az észlelt szabálysértés alapján helyszíni bírság kiszabásának vagy szabálysértési eljárás lefolytatásának volt helye – szintén jogszerű és indokolt volt, ami által nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga.

A bilincselés tekintetében a Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a Panaszos semmilyen olyan magatartást nem fejtett ki, amely törvényes alapját szolgáltatva volna ezen kényszerítő eszköz alkalmazásának. Ezért a bilincselés és az annak érdekében alkalmazott testi kényszer jogszerűtlen és indokolatlan volt, amely sértette a Panaszos emberi méltóságához való jogát.

A Panasztestület megállapítása szerint a Panaszos azon magatartása, hogy a rendőrség épületében kiabált, nem indokolta a cselekvés testi erővel történő abbahagyására kényszerítést, mivel ellenszegülést nem tanúsított. Ezért a második esetben alkalmazott testi kényszer jogszerűtlen és aránytalan volt, amely súlyosan sértette az emberi méltóságához való jogát.

A jogalap nélkül alkalmazott kényszerítő eszközök a Panaszosnak testszerte sérüléseket okoztak, súlyosan sértve ezzel a testi épséghez, illetve emberi méltóságához való jogát.

Az előállítás indokoltsága és jogszerűsége tekintetében a Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a forgalmas utcán a Panaszos hangoskodása, kiabálása a csendháborítás szabálysértésének az intézkedéshez szükséges mértékű gyanúját minimálisan felvethette. A rendőrök felszólítása ellenére a Panaszos a szabálysértést folytatta, ezért az előállítás törvényes oka fennállt, a rendőrök a panaszos személyi szabadságát jogszerűen és indokoltan korlátozták. Ugyanakkor az előállítás időtartama aránytalanul hosszú volt, ami által súlyosan sérült a Panaszos személyes szabadságához való joga.

A Panaszos előállítás okáról történő tájékoztatásának megtörténte vagy elmaradása vonatkozásában a Panasztestület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét nem állapította meg.

A bizonyítékok elégtelensége miatt a Panasztestület az előállítás időtartamáról szóló igazolás sötét parkolóban történő átadásának módja tekintetében sem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét ebben a tekintetben sem állapította meg.

A Panasztestület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a rendőri hangnem és bánásmód kérdésében, úgyszintén az előállítás hőmérsékletre vonatkozó körülményei tekintetében, ezért a Panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét nem állapította meg.

A bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt a Panasztestület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz azon része tekintetében, amely szerint az intézkedés erősen diszkriminatív volt. Ezért a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem került megállapításra, illetve a részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt.

A Panaszos utcán hátrahagyott gépjárművével kapcsolatban szükséges biztonsági intézkedések elmulasztása kapcsán a Panasztestület megállapította, hogy az eljáró rendőr a vagyontárgy biztonságba helyezésére irányuló kötelezettségének nem tett eleget. Ezen mulasztással sérült a Panaszos tulajdonhoz való alapvető joga.

III.

A tényállás tisztázása érdekében az Ákr. 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- feljelentésként megnevezett beadvány;
- jelentés előállításról;
- igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról;
- rendőri jelentés;
- feljelentés szabálysértési ügyben;
- jelentés kivizsgálásról;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének Rendőr-főkapitányság rendészeti igazgatója részére írt jelentése;
- rendőri jelentés;
- rendőri jelentés;
- időjárási adatok az internetről (<http://2.eumet.hu/naprol-napra.html>);
- a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya által benyújtott vádirat;
- jegyzőkönyv fegyelmi eljárás alá vont meghallgatásáról;
- jegyzőkönyv fegyelmi eljárás alá vont meghallgatásáról;
- a Rendőr-főkapitányság panasz tárgyában kialakított szakmai állásfoglalása.

IV.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszában megfogalmazott állítások igazolására csatolta a sérüléseit rögzítő „Orvosi látlelet és vélemény” elnevezésű iratot, valamint a gyermeke sérüléseiről szóló „Ambuláns napló” elnevezésű iratot. Indítványozta továbbá azon ingatlan tulajdonosának tanúkénti kihallgatását, akinek kapubejárója előtt maradt hátrahagyva a gépkocsija. Az indítványozott eljárási cselekmény mellőzésre került, tekintettel arra, hogy a gépjármű hátrahagyásának körülményei vonatkozásában a Panaszos és az intézkedő rendőrök egyezően nyilatkoztak, ellentmondás nem merült fel.

Egyéb bizonyítási indítványt, nyilatkozatot a Panaszos nem tett, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során beszerzésre került bizonyítékok alapján a tényállás tisztázható volt. Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli. Mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy miért és melyik bizonyítékot veszi figyelembe a valósághű tényállás megállapítása érdekében, illetve más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből.

V.

A rendelkezésre álló – a határozat III. részében felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n Panaszos és fia az uszodába indult gépkocsival edzésre.

Elindulásuk előtt a Panaszos nagyobbik fia hívta őt mobiltelefonon. A ház előtti parkolóban folytatott pár perc beszélgetés után a Panaszos szólt a mellette ülő fiának, hogy beszéljen a

testvérével, azzal letette a telefont a pohártartóra, majd elindult a * utcán. Észelve, hogy fia a mobiltelefont nem vette át – úszófelszerelését ellenőrizte a táskájában – felvette a készüléket és mondta nagyobbik fiának, hogy később vissza fogja hívni, mert már vezet. Eközben elérték a * utcai kereszteződéshez, ahol éppen elhaladt előttük egy rendőrautó. A szolgálati járművel a Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály beosztottai láttak el járőrszolgálatot. A rendőrök * órákor észlelték a kézben tartott mobiltelefonnal történő vezetést, ezért kikanyarodását követően a Panaszost egy kapubejárónál megállították és igazolásra szólították fel. Panaszos az iratait átadta a rendőrnek, majd megfújta a vele szemben alkalmazott légalkohol mérőkészüléket, mely negatív eredményt mutatott. A járőrvezető közölte a Panaszossal, hogy a kézben tartott mobiltelefonnal történt vezetéssel szabálysértést valósított meg, mely miatt 10.000.- Ft helyszíni bírságot szab ki. A Panaszos ezt ingerülten fogadta, és hangosan vitatta a bírság jogosságát. Elmondta, hogy a fia hívta őt, azt intézte, nem követett el jogsértést, és nem hajlandó fizetni. Az emelt hangnemben méltatlankodó Panaszost a rendőr felszólította, hogy hagyja abba a kiabálást, ellenkező esetben elő fogják állítani a rendőrségre, akár kényszerítő eszközök alkalmazásával. A Panaszos a kiabálást továbbra is folytatta, illetve ironikusan felszólította a rendőröket, hogy akkor bilincseljék meg. A járőrvezető ekkor megpróbálta kívülről kinyitni a gépkocsivezető ajtaját, azonban ez nem sikerült, ezért a lehúzott ablakon keresztül benyúlt, hogy belülről nyissa a zárat. A Panaszos azonban megelőzte őt, és maga nyitotta ki az ajtót, majd szállt ki a gépkocsiból. Háta fordított a rendőröknek, kezeit hátrattette, és ismét felszólította a rendőröket, hogy bilincseljék meg. A járőrvezető megfogta a Panaszos kezét, hogy felhelyezze rá a bilincset. A Panaszos azonban hirtelen ellenszegült, ezért a rendőrök együttes erővel, testi kényszer alkalmazásával földre kényszerítették és – kezeit előre helyzetben – megbilincseltek. A Panaszos közben jelezte a rendőrök felé, hogy menstruációs vérzése van. A bilincselést követően beültették a szolgálati gépkocsi hátsó ülésére. A bilincselés és a szolgálati járműbe ültetés során a Panaszos végig kiabált, hívta gyermekét, hogy segítsen. Fia oda is ment, és megpróbált felé-, illetve a szolgálati gépkocsiba benyúlni, azonban a járőrvezető eltolta őt. A Panaszos a szolgálati járműből kikiabált fiának, hogy hívja fel a nővérét, küldjön neki tampont. Ezt követően a rendőrök a Panaszost a Rendőrkapitányságra előállították, kiskorú gyermekét és kapubejáróban álló gépjárművét egyéb további intézkedés nélkül hátrahagyták.

A Rendőrkapitánysághoz érve a Panaszost bekísérték az épületbe, majd a fegyveres biztonsági őr irodája melletti folyosón – ahol több másik rendőr is tartózkodott – a rendőr őrizete mellett várakoztatták, míg a társa a szolgálatirányító parancsnoknak jelentést tett. Várakozása során a Panaszos ismét hangosan, kiabálva sérelmezte a vele szembeni eljárást, melynek abbahagyása érdekében – * órákor – az őt őrző rendőr testi kényszert alkalmazott. Nyakát hátulról, karkulcs alkalmazásával megszorította, és így tartva őt elindult vele hátrafelé, az előállító helyiséghez. Eközben lábáról a papucs leesett. A szorítófogás hatására a Panaszos a kiabálást abbahagyta. Az előállító helyiséghez érve a r. törzssászlós levette a Panaszosról a bilincset, majd lehetőséget biztosítottak számára tisztálkodási szükségletei elvégzésére. Szintén biztosították a Panaszos részére, hogy a szolgálati mobiltelefon használatával beszélhessen nővérével és gyermekével. A későbbiek során orvoshoz szállították, aki ellátta sérüléseit. Ezt követően már nem vitték vissza a Rendőrkapitányság épületébe, hanem * órákor – az előállítás időtartamáról szóló igazolás átadását követően – szabadon bocsátották.

VI.

A rendőri intézkedés elleni panasz érdemi elbírálásakor legelőször azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszpontra kiterjed-e a hatásköröm.

Az Rtv. 92. § (1)-(2) bekezdéseinek rendelkezései szerint a rendőri intézkedés elleni panasz tárgykörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Csak azon intézkedések és cselekmények vizsgálhatók, melyek elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá.

1.) A Panaszos gyermekének bántalmazása

E kérdésben külön határozatban döntök.

2.) Jogszerűtlen rendőri intézkedés

A panasz ezen tárgykört érintő kifogásainak vizsgálatára csak részben terjed ki hatásköröm. A rendőrök részéről történő előállítás a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya – a folytatott nyomozás eredményeként, a Törvényszék Katonai Tanácsához benyújtott – vádiratában a vád tárgyává tette. Eszerint „A vádlottak által alkalmazott testi kényszerre és előállításra jogalap nélkül került sor, mivel a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének szabálysértése miatt kezdeményezett intézkedés a célját ekkor már elérte. Az alkalmazott intézkedések továbbá nem feleltek meg a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 15. §-ában foglalt arányossági követelményeknek, mivel olyan hátránnyal jártak, melyek nem álltak arányban az intézkedés törvényes céljával.” A vádirati tényállás szerint az intézkedő rendőrök elkövették a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 304. § (1) bekezdésébe ütköző jogellenes fogvatartás büntetettét. **A panasz ezen tárgykörének a vád tárgyát képező része vonatkozásában az elbírálást – hatáskör hiányában – mellőztem, mivel az büntetőeljárás részét képezi.**

3.) A Panaszos sérelmére elkövetett bántalmazás, fenyegetés és női mivoltában, illetve becsületében okozott kár

A Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya vádiratában a rendőrök részéről alkalmazott testi kényszer miatt a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás miatt vádat emelt. **A panasz bántalmazást és fenyegetést sérelmező része vonatkozásában az elbírálást – hatáskör hiányában – mellőztem, mivel az büntetőeljárás hatálya alá tartozik.**

4.) Diszkriminatív rendőri eljárás

Az intézkedés részrehajlásmentes foganatosítására irányuló kötelezettséget az Rtv. IV. fejezetének részét képező 13. § (2) bekezdése írja elő – mely szerint „A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.” – így annak vizsgálatára hatáskörrel rendelkezem.

5.) Gyűlölet bűncselekmény

A Panaszos konkrét bűncselekményt e panaszpont kapcsán nem nevesít, ugyanakkor mindennemű bűncselekmény vonatkozásában dönteni csak büntetőeljárás keretében van lehetőség. **A panasz ezen része vonatkozásában az elbírálást – hatáskör hiányában – mellőztem.**

6.) Panaszos kiskorú gyermekének magára hagyása, az élet- és vagyonbiztonság biztosításához szükséges intézkedések elmulasztása

A kiskorú magára hagyásával kapcsolatban külön határozatban döntök.

A vagyónbiztonsághoz kapcsolódó kérdésében való döntéshez az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján – mely rendőri intézkedés elmulasztása esetére is biztosítja a jogorvoslatot – hatásköröm biztosított.

7.) Egyéb bűncselekmény

Bűncselekmény vonatkozásában dönteni csak büntetőeljárás keretében van lehetőség. **A panasz ezen része vonatkozásában a vizsgálatot – hatáskör hiányában – mellőztem.**

VII.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában – melyek vizsgálatára hatáskörrel rendelkezem – álláspontom a következő:

1.) Jogszerűtlen rendőri intézkedés

1/a.

Panaszos az intézkedést összességében jogszerűtlennek ítélte, ezért vizsgáltam az intézkedés kezdeményezésének jogalapját.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése alapján: „A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.”

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdése szerint „A gépkocsi vezetője menet közben kézben tartott mobil rádiótelefont nem használhat.”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) 224. § (1) bekezdése a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést úgy határozza meg, hogy „Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.”

A Szabstv. 99. § (1) bekezdése alapján „Helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye.”

Az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénnyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 63/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet 6. mellékletében foglaltak szerint ezen szabálysértés elkövetője 10.000.- Ft helyszíni bírsággal, vagy 20.000.- Ft pénzbírsággal sújtandó.

Panaszos a mobiltelefon vezetés közbeni használatával megszegte a KRESZ vonatkozó tiltó rendelkezését, és ezzel elkövette a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését. A szabálysértést észlelő rendőröket az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint intézkedési kötelezettség terhelte, tehát törvényes kötelezettségüknek tettek eleget akkor, amikor a Panaszossal szemben intézkedést kezdeményeztek.

A leírtak alapján az intézkedés kellő jogalappal bírt, az jogszerűt volt. A panasz e vonatkozásban alaptalan.

1/b.

A Panaszos sérelmezte a bilincs használatát.

Az Rtv. 48. §-a taxatív felsorolást ad a bilincs, mint kényszerítő eszköz alkalmazásának feltételeiről. Eszerint „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.”

Az előállításról készült, *-n kelt jelentésükben az intézkedő rendőrök a bilincs alkalmazásának jogalapjaként az Rtv. 48. § c) és d) pontjában foglaltakat – azaz a szökés megakadályozását, valamint az ellenszegülés megtörését – jelölték meg. Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírásakor a rendőrök előadták, hogy a kiszabott helyszíni bírság miatt méltatlankodó Panaszos maga nyitotta ki gépjárműve ajtaját és szállt ki, majd szólította fel a rendőröket, hogy bilincseljék meg. Ezt követően kezdte meg a járórvezető – az intézkedés alá vont jobb kezét megfogva – a bilincselést, amire a Panaszos védekező magatartással reagált. Szökési szándékra utaló konkrét jelet, mozzanatot az intézkedő rendőrök a későbbi jelentéseikben – valamint fegyelmi eljárásban történt meghallgatásuk során – sem nevesítettek. Úgyszintén nem került megjelölésre a bilincselést megelőzően tanúsított olyan ellenszegülő magatartás, amelynek megtörése céljából döntöttek a rendőrök a bilincs alkalmazása mellett.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a bilincselésre kellő jogalap nélkül került sor, így a panasz ezen vonatkozásban megalapozott.

1/c.

A Panaszos sérelmezte, hogy sem vele, sem a Rendőrkapitányságra később érkező rokonaival nem közölték előállításának valódi és tényleges okát.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése előírja hogy „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített jelentés konkrét előállítási okként a csendháborítás szabálysértését valóban nem jelöli meg. Ugyanakkor

részletezi, hogy a rendőrök a Panaszost hangos méltatlankodása miatt egy alkalommal felszólították, „hogy magatartását fejezze be”, ellenkező esetben kilátásba helyezték akár kényszerítő eszköz alkalmazásával történő előállítását. A csendháborítást – a közlekedési szabálysértés és a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség mellett – már nevesítő szabálysértési feljelentésben, mely szintén az előállítás napján kelt, a rendőrök egyezően adták elő a történeteket, miszerint a magatartás befejezésére és a kiabálás abbahagyására tett eredménytelen felszólítást és kényszerítő eszköz alkalmazásával történő előállítás kilátásba helyezését követően került sor az intézkedésre. A járőrvezető – eseményt követő harmadik napon készített – kiegészítő jelentése szerint a felszólítás és figyelmeztetés során a „csendháborítás szabálysértés abbahagyására” hívták fel a Panaszost. E vonatkozásban az utólagos rendőri jelentés és a korábban készült rendőrségi iratok között ellentmondás nem merült fel.

E tárgykörben a Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, az eljárás során a rendőrségi iratokban foglaltaktól eltérő bizonyíték nem merült fel. A Pp. 195. § (1) bekezdése alapján a rendőri jelentés közokiratnak tekinthető, ezért a panaszpont elbírálása kapcsán az említett rendőri jelentések tartalmát vettem alapul – ellenkező bizonyíték hiányában – és fogadtam el.

Megállapítom, hogy a Panaszossal a felszólítás és figyelmeztetés során szóban közlésre került az előállítás oka, azaz tudomást szerzett arról, hogy a hangoskodó magatartással megvalósított csendháborítás szabálysértés továbbfolytatása megalapozhatja előállítását. Az Rtv. vonatkozó rendelkezése szerint a szóbeli közlés elégséges, és annak csak az érintett felé kell megtörténnie, tájékoztatási kötelezettség a rokonok irányába a rendőrt nem terheli.

Mindezek alapján a Panaszost e vonatkozásban alapjogsérelem nem érte, így panasza alaptalan.

1/d.

A Panaszos sérelmezte, hogy az előállító helyiségben három órán keresztül volt bezárva, holott előzetesen úgy tájékoztatták, hogy várhatóan egy órát kell ott eltöltenie.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése előírja, hogy „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint „A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az előállítás időtartama *-n * órától * óráig – azaz egy perc híján négy és fél órán keresztül – tartott, melyből a Panaszos közel három órát – * órától * óráig – az előállító helyiségben töltött. A Rendőrkapitányság vezetője által írt jelentés II. cím 4.) pont b) alpontjában foglaltak szerint „A panaszossal szemben az előállítása során eljárási cselekmény foganatosítására nem került sor.”

A fentiek alapján megállapítom, hogy az előállítás időtartamának több órán keresztül történő indokolatlan elhúzódása nem felelt meg az arányosság követelményének, ezért a panasz e tekintetben megalapozott.

1/e.

A Panaszos kifogásolta, hogy az előállító helyiségben fázott.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint „A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

Az előállító helyiségben a Panaszos ott tartózkodásakor – a Rendőr-főkapitányság *-n kelt szakmai álláspontjában foglaltak szerint – a kinti hőmérséklethez hasonló, 22-27 °C fok lehetett. Az intézkedő rendőrök utólagos jelentéseikben úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés napján meleg volt, a nap erősen sütött és a Panaszos nem jelezte feljűk, hogy fázna. A meleg időjárás vonatkozásában hivatkoztak a Panaszos viseletére is, mely könnyű ruházatból állt. Az Európai Meteorológiai Szolgálat adatai szerint *-n a legmagasabb nappali hőmérséklet az adott térségben 23-24 C° volt.

A beszerzett adatok alapján a beadvány ezen része tekintetében mulasztást nem állapítottam meg, a panasz e vonatkozásban alaptalan.

1/f.

A Panaszos sérelmezte, hogy az előállításról kiállított igazolást egy sötét parkolóban adták át részére.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése előírja hogy „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

Az Rtv. az előállításról igazolás kiállítását rendeli, melynek átadásával a rendőrök eleget tettek törvényes kötelezettségüknek. Azonban a Panaszos által sötétként megjelölt átadási hely felveti annak lehetőségét, hogy az igazolásban foglaltakat kellő fény hiányában átvételkor nem ismerhette meg. Ugyanakkor a Panaszos az igazoláson két aláírást is elhelyezett, mindkettőt a megfelelő helyen. Ezen felül az irat „... sérülésem keletkezett/nem keletkezett” részénél, valamint a „... panasszal éltem/nem éltem” részénél a megfelelő szavak határozott aláhúzásával nyilatkozott, továbbá a „Panasz leírása:” helyen saját kezűleg rögzítette, miszerint „Holnap látteleket kérek az orvostól.” Az irat Panaszos részéről történt megfelelő kitöltése azt igazolja, hogy Panaszos az igazolás átvételekor annak tartalmát megismerte.

A leírtak alapján a Panaszost e vonatkozásban alapjogsérelem nem érte, így panaszja alaptalan.

2.) A panaszos női mivoltában, illetve becsületében okozott kár

A Panaszos kifogásolta a rendőrök által vele szemben alkalmazott hangnemet.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. A rendőri jelentések szerint a szolgálati fellépés hangneme kulturált, tiszteletteljes volt, az intézkedés alá vont személy azonban pökhendi, lekezelő magatartást tanúsított. A jelentések szerint a rendőrség hivatásos állományú hölgy tagja saját tulajdonából biztosított tampont a Panaszos részére. A vádirati tényállásban rögzítettek alapján is a Panaszos volt az, aki ingerült hangnemben fejezte ki a helyszíni bírság miatti nemtetszését. Az eljárás során a rendőrségi iratokban foglaltakkal ellentétes bizonyíték nem merült fel. A Pp. 195. § (1) bekezdése alapján a rendőri jelentés közokiratnak tekinthető, ezért a panaszpont elbírálása kapcsán az említett rendőri jelentések tartalmát – ellenkező bizonyíték hiányában – vettem alapul és fogadtam el bizonyítékként.

Mindezekre figyelemmel, a Panaszossal szembeni hangnem és bánásmód tekintetében mulasztást nem állapítottam meg, a panasz e vonatkozásban alaptalan.

3) Diszkriminatív rendőri eljárás

A Panaszos megítélése szerint – családja révén fennálló – * kötődése miatt a vele szembeni intézkedés diszkriminatív volt.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint „A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.”

A közlekedésrendészeti intézkedéstől az előállítás befejezéséig tartó cselekménysorozat azon részmozzanatai tekintetében, melyek vonatkozásában hatásköröm hiánya nem került megállapításra, diszkriminációt alátámasztó vagy arra utaló bizonyíték nem merült fel. A szabálysértést észlelő rendőröket törvény által előírt intézkedési kötelezettség terhelte. A helyszíni bírság alkalmazása és annak összezszerősége szintén megfelelt a vonatkozó normáknak. A személyi szabadság korlátozásáról és a bilincs, valamint a testi kényszer alkalmazásáról készült jelentésekben és egyéb iratokban – szabálysértési feljelentés, fegyelmi eljárás alá vont meghallgatásáról készült jegyzőkönyvek – az intézkedő rendőrök egyértelműen és következetesen a Panaszos kiabáló magatartását, illetve ellenszegülését jelölték meg jogalapként. Azt, hogy a rendőri intézkedést a Panaszos által említett * kötődés miatti hátrány okozására irányuló szándék motiválta volna, bizonyíték nem támasztotta alá, illet – saját állításán kívül – a Panaszos sem szolgáltatott.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszost e vonatkozásban alapjogsérelem nem érte, így panasza alaptalan.

4.) A vagyonbiztonságot biztosító intézkedések elmulasztása

A Panaszos sérelmezte, hogy az intézkedést követően „gépkocsija rossz helyen parkolt”, egy ingatlan kapubejáratánál. Az ingatlan tulajdonosának kellett beülnie a gépjárművébe és arrébb állnia, hogy a kihajtást lehetővé tegye.

A KRESZ 41. § (2) bekezdés c) pontja szerint „Tilos várakozni ahol a jármű az útminti ingatlanra való behajtást vagy az onnan történő kihajtást - az ingatlannal rendelkezni jogosult hozzájárulása nélkül – akadályozza.”

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Panaszos gépkocsijának kapubejáróban történő leállítását, majd a helyszínen egyéb intézkedés mellőzésével történő hátrahagyását a rendőrök nem vitatták, ugyanakkor megjegyezték, hogy az az úttesten forgalmi akadályt nem képzett. Elmondásuk szerint feltételezték, hogy a helyszínen maradó – ránézésre általuk fiatalkorúnak ítélt – gyermek az autót annak kulcsával le tudja zárni. A későbbiek során megállapítást nyert, hogy az érintett gyermekkorú. Az esetről készült kivizsgáló jelentésben a közrendvédelmi alosztályvezető megállapítja, hogy a rendőröknek – akár megerősítő erő helyszínre hívásával – a vagyonmegóvásról gondoskodniuk kellett volna.

A fentiek szerint a rendőrök a további intézkedés mellőzésével nem tettek meg mindent a vagyontárgyak biztonságba helyezésére irányuló – az Rtv. 2. § (1) bekezdésében alapelvi szinten rögzített – kötelezettségüknek, ezért a panasz megalapozott.

VIII.

A Panasztestület a testi kényszer és az előállítás vonatkozásában is állást foglalt, mely tárgykörökben hatásköröm hiányát állapítottam meg, tekintettel arra, hogy jogellenes fogvatartás büntette és hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette miatt vádemelésre került sor, a döntés meghozatala büntetőeljárás hatálya alá tartozik.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk és a XIII. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 75. §-a, XLVI. fejezete, 605. §-a, 608. §-a;
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (6) bekezdése;
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9.§ (b) pontja;
- a közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 113. § (1) bekezdése, 114. §-a, 116. § (1), (2) és (4) bekezdései;
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 75. §-a, XLVI. fejezete, 605. §-a, 608. §-a;
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdése, 39. § (1) és (6) bekezdése;
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9.§ (b) pontja;
- a közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 113. § (1) bekezdése, 114. §-a, 116. § (1), (2) és (4) bekezdései;

- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) és (2) bekezdései, 48. §-a, 33. § (4) bekezdése, 92. § (1) és(2) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése.

Budapest, 2018. február 14.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**